

Aktuelt om Arbejdsmiljø nr. 5, oktober 2021

Kære arbejdsmiljørepræsentanter

Vi håber, at I er kommet godt tilbage efter sommerferien og har fået oparbejdet de vante rutiner og en mere overskuelig hverdag efter forårets mange omstillingsprocesser. Vi er klar over, at genstart af hverdagen, som den var før Corona, tager tid både for elever og lærere. Hvis I oplever et behov for at få talt om, hvordan det er at være tilbage, minder vi om pjecen: "[Genstart arbejdsfællesskaber og kollegial trivsel](#)", som vi udsendte lige før sommerferien. Her er inspiration og værktøjer til at tale om trivsel, reboarding og arbejdsfællesskaber.

I dette nyhedsbrev kan I bl.a. læse om indeklima, kriseberedskab, anmeldelse af arbejdsulykker og seksuel chikane. Arbejdstilsynet afholder i oktober og november inspirationsmøder om seksuel chikane vedr. forebyggelse og håndtering. Tilmelding sker efter først-til mølle-princippet.

God læselyst!

Få hjælp til godt indeklima med "rød sky" og rejsehold

Der er fortsat mange skoler, hvor indeklimaet halter, og særligt CO₂-niveauet er højt i løbet af skoledagen. Det er oftest på de skoler, der ikke har fået etableret mekanisk ventilation. Man mærker ikke et forhøjet CO₂-niveau, ligesom man mærker, om temperaturen er for høj eller lav. Men konsekvenserne er dårligere indlæring. I dagligdagen kan det være svært at finde gode, holdbare løsninger til at forbedre indeklimaet.

Gode tiltag som f.eks. udluftning i pauserne og skabe gennemtræk, fjerne overtøjet og de beskidte sko fra klasseværelserne har det med at løbe ud i sandet. Og i sidste ende kan man ikke imødegå et forhøjet CO₂-niveau alene ved udluftning. Her skal mekanisk ventilation til. Ved hjælp af et nyt værktøj – SKYEN – kan man få systemiseret udluftningen, uden at det forstyrrer undervisningen. SKYEN, som installeres på væggen, lyser rødt, når luftkvaliteten er dårlig, og CO₂-niveauet overstiger 1000 parts per million. På Tingbjerg Skole i København er det blevet en del af dukseordningen at holde øje med, hvornår SKYEN skifter fra blå til rød. Så ved man, at CO₂-niveauet er blevet for højt, og der skal luftes ud. Når skyen lyser rødt, åbner én af eleverne vinduet uden at afbryde undervisningen. Det sker 3-4 gange i løbet af et modul på 1½ time. Du kan læse mere om erfaringerne her: [Rød sky minder klassen om at lufte ud \(indeklimaportalen.dk\)](#).

Projektet på Tingbjerg Skole er blevet til med støtte fra Realdania. De har netop lanceret et 'Indeklima Rejsehold', som er et gratis tilbud til landets kommuner om at få hjælp til at arbejde strategisk med indeklimaet i skolerne. Afsættet er erfaringerne fra Realdanias kampagne "Skolernes Indeklima", hvor 12 kommuner i 2019-2020 arbejdede strategisk med indeklimaet i skolerne. Her er en af erfaringerne, at overblikket over udfordringerne er det første skridt i retning af en mere målrettet strategisk indsats. Du kan læse nærmere i håndbogen [Indeklima i skoler \(realdania.dk\)](#).

Indtil 31. januar 2022 er der mulighed for at få besøg af rejseholdet. Som AMR kan du være med til at sætte indeklimaet på dagsordenen i MED-udvalget og rejse et forslag i HovedMED, om at jeres kommune skal søge om hjælp fra rejseholdet. Her kan I læse en beskrivelse af rejseholdet: [Nyt Rejsehold klar til at rykke ud og hjælpe kommuner i gang med at forbedre skolernes indeklima \(realdania.dk\)](#).

”Ren rutine” - ny kampagne fra Sundhedsstyrelsen

Corona er ikke væk, men den har lært os nogle vaner, vi skal holde fast i. F.eks. det at være bedre til hygiejne og rengøring, fordi det er med til at mindske spredning af sygdomme. Lige nu ser vi en stigning i andre virussygdomme. Derfor kan det være godt at genopfriske de gode vaner. Sundhedsstyrelsen har udarbejdet inspirationsmaterialet ”Ren Rutine”, som er målrettet skolerne. Materialet indeholder plakater, pjecer mv., som kan bruges til at gøre de 5 hygiejneråd til ren rutine i hverdagen. Find materialet her: [Inspirationsmateriale om hygiejne til skoler - Sundhedsstyrelsen](#).

De 5 hygiejneråde lyder:

1. **Bliv hjemme, hvis du er syg eller har symptomer på sygdom**
2. **Vask hænder tit, eller brug håndsprit**
3. **Gør rent, særligt overflader som mange rører ved**
4. **Luft ud og skab gennemtræk**
5. **Host og nys i ærmet**

Materialet indeholder bl.a. vaske-hænder-sange til forskellige klassetrin og dialogmateriale til de ældste klasser.

Nye råd til sikkerhed og kriseberedskab

Har I beredskabsplaner klar, så I kan håndtere f.eks. væbnet angreb, brand, personskade, hjertestop, bombetrussel, gas-/kemikalieudslip, bygningssvigt, trusler og voldelig adfærd eller andre relevante risici hos jer? Ellers er der hjælp at hente i Børne- og Undervisningsministeriets opdaterede vejledning [safeseberedskabsplan-for-uddannelsesinstitutioner.pdf \(dcum.dk\)](#), hvor PET, Rigspolitiet og KL har bidraget til væsentlige forbedringer.

Formålet med guiden er at bidrage med konkrete og praktiske eksempler på Undervisningsministeriets vejledning, som viser, hvordan skolers beredskabsplaner faktisk kan redde elever, studerende og ansattes liv – også under ekstremt truende forhold. Der går typisk mellem 5-20 minutter, inden politi, brandfolk og ambulance når frem. Og i den tid, er det vigtigt, at skolens kriseberedskab fungerer, da det er her, flest menneskeliv, bygninger og andre værdier kan reddes.

Der er gode eksempler i guiden til beredskabsplaner. De er enkle at overføre til egen praksis. Ligeledes er der ny viden at hente bl.a. vedr. skoleskyderier. Hvor man førhen blev instrueret i at barrikadere sig indendørs mod en gerningsperson, så lyder rådet i dag, at man skal flygte, hvis det er muligt ud fra det internationale handlingsmønster ”RUN - HIDE – FIGHT”.

Nem rundering – saml oplysninger på app

Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø (NFA) har i samarbejde med Arbejdsmedicin, Regionshospitalet Herning og Branchefællesskaber for Arbejdsmiljø (BFA) udviklet et digitalt runderingsværktøj i form af en app, som kan bruges som supplement til det øvrige forebyggelsesarbejde på alle arbejdspladser. Du finder app'en og en kort gennemgang via videoer her [Safety Observer App \(nfa.dk\)](#).

Ved hjælp af app'en får man et billede af sikkerhedsniveauet. Resultaterne udregnes på baggrund af de udførte registreringer. Der kan tilføjes noter, billeder og smileys. Resultaterne kan straks ses på skærmen (tablet eller smartphone) og bliver samtidig sendt som pdf til observatøren (dig som AMR). Resultater kan over tid sammenlignes med tidligere målinger, og rapporten videresendes til

1. Tag som leder ansvar for tidlig kontakt og indsats i forhold til den sygemeldte
2. Orienter kollegagruppen tidligt og løbende, så de kan få en støttende funktion
3. Vis som leder, at du tror på, at din medarbejder kommer tilbage, og skab tryghed om fremtiden
4. Engagementet skal gå begge veje, dvs. komme fra både arbejdsgiver og sygemeldt medarbejder
5. Tal ofte sammen (også om andet end skaden)
6. Sørg for løbende forventningsafstemning
7. Hellere tidlig opstart med få opgaver, end senere opstart med mange opgaver.

Du kan læse mere her: [Ny rapport: Arbejdsgivere kan med få tiltag hjælpe medarbejdere godt tilbage efter en arbejdsskade - Arbejdstilsynet \(at.dk\).](#)

Arbejdstilsynet sætter fokus på seksuel chikane

I november 2020 lancerede regeringen 14 initiativer for at komme krænkende adfærd til livs - herunder seksuel chikane. Ét af initiativerne er, at Arbejdstilsynet skal udvide sin formidling om krænkende handlinger. Derfor gentages oplysningskampagnen: "*Hvor går grænsen*" fra 2019. Til kampagnen hører en [Facebook-video](#), hvor formand for arbejdsmiljørådet Cristina Lage råder til at sætte emnet på dagsorden på arbejdspladserne. Jecen: "*Et godt psykisk arbejdsmiljø - forebyg seksuel chikane*" er også en del af kampagnen. Pjecen indeholder 10 anbefalinger til at forebygge og håndtere seksuel chikane, uanset om den udøves internt mellem kolleger/ledere eller eksternt fra de borgere, som betjenes. På Arbejdsmiljørådets hjemmeside findes også en særlig temaside om seksuel chikane: [Kampagne Din grænse \(amr.dk\).](#)

Et andet af initiativerne er, at Arbejdstilsynet har genåbnet sin hotline, hvor man anonymt kan få råd og vejledning om krænkende handlinger; herunder seksuel chikane. Hotlinen har telefonnummer: 70 22 12 80.

På Arbejdstilsynets hjemmeside findes yderligere en video om at tale om grænser på arbejdspladsen: [Om kampagnen - Arbejdstilsynet \(at.dk\).](#) Videoen ledsages af dialogkort, som kan sætte samtalen om grænser i gang. Dialogkortene findes her: [dialogkort-gul.pdf \(at.dk\).](#)

Du har endvidere mulighed for at deltage på Arbejdstilsynets inspirationsmøder om forebyggelse og håndtering af seksuel chikane. Møderne er bl.a. målrettet arbejdsmiljørepræsentanter og ledere. Det er gratis at deltage, og pladserne fordeles efter først-til-mølle-princippet. Første møde i Kolding er allerede afholdt, men der resterer følgende to møder:

- Tilsynscenter Øst i København: 27. oktober 2021 kl. 9-11. Landskronagade 33, 2100 København Ø
- Tilsynscenter Nord i Hadsten: 23. november 2021 kl. 13-15. Over Hadstenvej 48, 8370 Hadsten

Du kan læse mere og tilmelde dig her: [Forebyg seksuel chikane: Inspirationsmøde med Arbejdstilsynet - Arbejdstilsynet.](#)

I løbet af 2022 vil Arbejdstilsynet afholde flere arrangementer om seksuel chikane og andre krænkende handlinger.

Branchefællesskabet for Arbejdsmiljø materialer om seksuel chikane

Også Branchefællesskabet for Arbejdsmiljø har udarbejdet en særlig temaside om seksuel chikane. På temasiden: [Krænkende handlinger af seksuel karakter \(arbejdsmiljoweb.dk\)](http://arbejdsmiljoweb.dk) finder du fem film, hvor erhvervspsykolog Louise Dinesen giver gode råd. Filmene og deres budskab er beskrevet i kortfattet form herunder:

- **Bryd tabuet.** Tal om værdier og spilleregler i forhold til, hvad er ønsket, og hvad er uacceptabel adfærd.
- **Hvor kommer den uønskede opmærksomhed fra?** Udarbejd politikker, bak medarbejderne op, og klæd dem fagligt på til at håndtere problemet, uanset om den uønskede opmærksomhed kommer fra kolleger eller fra borgere.
- **Skab trygge rammer og vær åben.** Undersøg krænkelser i APV. Hav aktive politikker, og sørg for at ledere og tillidsvalgte kan håndtere og sikre en tryk proces for den enkelte, hvis det sker.
- **Vær tydelig og parat.** Hav et beredskab til hurtigt, værdigt og upartisk at kunne undersøge sagen i forhold til hyppighed, varighed, magt og konsekvens. Løs så vidt muligt sagen på laveste konfliktniveau.
- **Er det forbudt at flirte?** Flirt skal være gensidigt ønsket. Glæde, energi og humor må gerne eksistere, men vi skal opfange andres signaler og reaktioner for at vide, om de har det ok med det, som foregår.